

Motion till riksdagen 2016/17:3689

av **Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)**

med anledning av prop. 2016/17:158 Studiestartsstöd – ett nytt rekryterande studiestöd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utöka studiestartsstödet till personer med gymnasieutbildning och som varit utan arbete under lång tid, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att individer själva ska kunna ansöka om studiestartsstöd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa möjligheter att läsa på yrkesvux med studiestartsstöd och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra formerna för samarbete och ansvar mellan kommunerna, Arbetsförmedlingen och andra berörda myndigheter när det gäller studiestartsstöd och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med förslag på hur den särskilda fördelningsnyckel som ska styra fördelningen av stödet ska se ut, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur det kan förhindras att individer behandlas olika i frågan om studiestartsstödet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringens förslag till ett nytt studiestartsstöd syftar till att öka rekryteringen till studier bland personer med kort utbildning och stort utbildningsbehov för att stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Den tidigare alliansregeringen såg vikten av att fler arbetslösa får komma in i utbildning. Sedan 2011 får den högre

bidragsnivån i studiemedlet lämnas till vissa arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år för behörighetsgivande studier på grundläggande eller gymnasial nivå. Men fler insatser behövs. Dagens ineffektiva arbetsmarknadsutbildningar via Arbetsförmedlingen är dyra och leder inte till jobb. Moderaterna vill därför fasa ut arbetsmarknadsutbildningen och i stället införa en ny yrkesutbildning som möter delar av den arbetskraftsbrist som råder på arbetsmarknaden. Arbetsgivarna ska ges möjlighet att påverka utformning och genomförande av utbildningen och dessutom finnas med i rekryteringsurvalet. Yrkesutbildningen ska alltså, som huvudregel, vara kopplad till en anställning hos en arbetsgivare så att den som går utbildningen med stor sannolikhet har ett jobb som väntar efter utbildningens genomförande. Som ett komplement till detta satsar Moderaterna på en utbyggnad av både komvux och yrkesvux.

Moderaterna har även i sin budgetmotion för 2017 inkluderat ett studiestartsstöd för långtidsarbetslösa över 25 år utan fullständig grundskole- eller gymnasieutbildning och välkomnar därmed regeringens initiativ i frågan. Vi vill dock betona att det är av högsta vikt att regeringen samtidigt som den inför ett rekryterande studiestartsstöd också ser över övriga insatser för arbetslösa med låg utbildning och påbörjar en utfasning av bl.a. arbetsmarknadsutbildningarna.

Enligt bestämmelserna som föreslås är det i huvudsak personer utan grund- och gymnasieutbildning som ska kunna ta del av det nya rekryterande studiestartsstödet. Det finns dock personer med gymnasieutbildning som fortfarande inte har kommit in på arbetsmarknaden och skulle gynnas av att komplettera sina studier. Två sådana exempel är personer som läst högskoleförberedande program, men som gått ut med låga betyg, samt äldre personer som läst motsvarande gymnasieexamen men i ett land utanför Europeiska unionen.

I likhet med vad Arbetsförmedlingen anfört i sitt remissvar råder det oklarheter kring vad som avses med avslutad utbildning på gymnasial nivå och att det då blir en tolkningsfråga om vilka som ingår i målgruppen. Reglerna förutsätter att kommunerna gör ett individuellt prioriteringsarbete, vilket kommer att kräva extra administrativa resurser. Vi föreslår därför att regeringen utreder möjligheten att utöka studiestartsstödet till fler grupper och tydligare precisera vilka som ska ha rätt till stödet och inte.

Regeringen skriver att syftet med stödet är att öka rekryteringen till studier bland personer med stort utbildningsbehov som annars inte hade valt att studera. Genom att erbjudas ett studiestartsstöd ska individer finna den motivation som krävs. Vi anser dock att regeringen, i samband med att reglerna förtydligas, bör införa en möjlighet för individer att själva söka och därmed kunna kvalificera sig till det nya studiestartsstödet. Vissa kommuner har redan specialiserade utbildningsprogram för personer som står långt från arbetsmarknaden. Det är viktigt att även dessa får en möjlighet att ta del av studiestartsstödet. Egen studiemotivation och förmåga bör inte vara ett hinder för att också ansöka om att ta del av studiestartsstödet. Stödet är i sig en viktig del i att minska de ekonomiska nackdelarna mellan att gå från en mer generell bidragsförsörjning till studier med studiemedel.

Moderaterna anser också att det är angeläget för hela den grupp som får studiestartsstödet att studier kan ske på yrkesvux; detta behöver därför säkerställas. Med dagens system ser vi en risk att det inte kommer att vara möjligt för alla, varför regeringen bör säkerställa att alla som kvalificerar sig till stödet också kan läsa yrkeskurser.

Enligt förslaget ska kommunerna samarbeta med Arbetsförmedlingen vid rekryteringen av elever som erbjuds det extra studiestödet. Det finns dock kommuner

som upplevt att myndigheten inte alltid anpassar sin verksamhet efter de lokala förutsättningarna och efterlyser tydligare former för samarbetet och ansvarsfördelningen mellan de olika aktörerna. Moderaterna instämmer i detta och vill därför uppdra åt regeringen att tydliggöra formerna för samarbete och ansvar mellan kommunerna, Arbetsförmedlingen och andra berörda myndigheter.

I regeringens proposition föreslås att de medel som årligen avsätts för studiestartsstödet fördelas till kommunerna enligt en särskild fördelningsnyckel som bör beslutas av regeringen i det fortsatta förordningsarbetet. Det råder oklarheter kring hur fördelningsnyckeln kommer att se ut och hur fördelningen kommer att falla ut. Moderaterna vill därför att regeringen återkommer med besked om hur fördelningsnyckeln kommer att se ut och ger remissinstanserna möjlighet att inkomma med synpunkter.

Regeringen föreslår att stödet ska delas ut i mån av tillgängliga medel. Om potten tar slut finns det därmed en risk att personer som skulle ha varit berättigade till studiestartsstöd blir utan. Exempelvis lär en person som kvalificeras för studiestartsstöd i januari månad ha större chans att få det än en person som blir kvalificerad för stödet i december månad samma år. Moderaterna ser även en risk för att det uppstår skillnader mellan olika kommuner i hur man använder sig av möjligheten till studiestartsstöd och hur det delas ut. Regeringen bör därför undersöka huruvida det kan förhindras att individer behandlas olika i frågan om studiestartsstödet.

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Betty Malmberg (M)

Erik Bengtzboe (M)

Ida Drougge (M)

Michael Svensson (M)

Maria Stockhaus (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)